

EVROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Odbor za regionalni razvoj

2.3.2010

DELOVNI DOKUMENT

o uresničevanju ekonomske, socialne in ozemeljske kohezije – nujni pogoj za globalno konkurenčnost?

Odbor za regionalni razvoj

Poročevalec: Petru Constantin Luhan

Uvod

Cilj tega delovnega dokumenta je začrtati ozadje prihodnjega poročila z naslovom „Uresničevanje ekonomske, socialne in ozemeljske kohezije – nujni pogoj za globalno konkurenčnost?“. V njem je pojasnjena metodologija, ki bo uporabljena pri pripravi poročila, in osrednja vprašanja, na katera je treba po mnenju poročevalca odgovoriti. Zajema glavne vidike, ki bodo predstavljeni in analizirani v osnutku poročila.

S poročilom se bo v Parlamentu začela razprava o vodilnih načelih prihodnje kohezijske politike, njeni vsebini in načinu, kako naj bi gospodarska, socialna in ozemeljska kohezija podprla cilje strategije EU 2020.

Poročevalec je prepričan, da naslov poročila dopušča zelo širok pristop, zato bi rad pojasnil dva pomembna vidika:

- cilj poročila bo analiza obetov za konkurenčno gospodarsko rast EU na svetovni ravni;
- analiza bo osredotočena na dve področji, namreč gospodarsko konkurenčnost in infrastrukturo, posebna pozornost pa bo posvečena dvanajstim novim državam članicam.

Cilj poročila

Poročilo bo vloženo v skladu s cilji in izvedbenimi načini Parlamenta v zvezi z njegovimi dejavnostmi v sedmem zakonodajnem obdobju. Naslovljeno bo „Uresničevanje ekonomske, socialne in ozemeljske kohezije – nujni pogoj za globalno konkurenčnost?“, sestavil ga bo Odbor za regionalni razvoj, ni zakonodajnega značaja, pripravil in odboru predložil pa ga bo imenovani poročevalec.

V času gospodarske krize, globalizacije, izzivov pri obvladovanju razmer na nacionalni in regionalni ravni ter nujnih priprav na novo programsko obdobje na ravni EU, ki se bo začelo leta 2014, je potrebna posebna analiza o tem, katerim smernicam mora Unija slediti, če želi doseči konkurenčno gospodarsko rast na svetovni ravni.

Poročilo bo predlagalo, da se preuči, s katerimi ukrepi in na kakšni podlagi lahko kohezijska politika Unije na svojih treh področjih (gospodarskem, socialnem in ozemeljskem) prispeva k svetovno konkurenčnemu evropskemu gospodarstvu.

Poskušalo bo odkriti učinkovita in primerna sredstva za opredelitev vsebine kohezijske politike v prihodnjem programskem obdobju 2014–2020 z namenom doseči cilje strategije EU 2020.

Viri

1. Resolucije in poročila Parlamenta

- Resolucija Evropskega parlamenta z dne 24. marca 2009 o najboljši praksi na področju regionalne politike in ovirah za uporabo sredstev iz strukturnih skladov (2008/2061(INI) – P6_TA(2009)0156)
- Resolucija Evropskega parlamenta z dne 21. oktobra 2008 o vodenju in partnerstvu na nacionalni in regionalni ravni ter osnovi za projekte regionalne politike (– P6_TA-PROV(2008)0492)
- Poročilo o zeleni knjigi o teritorialni koheziji in napredku razprave o prihodnji reformi kohezijske politike (2008/2174(INI)), poročevalec: Lambert van Nistelrooij, Odbor za regionalni razvoj
- Poročilo o četrtem poročilu o gospodarski in socialni koheziji (2007/2148(INI)), poročevalec: Ambroise Guellec, Odbor za regionalni razvoj

Zelo pomemben je tudi ta vir:

- An agenda for a reformed Cohesion Policy - A place-based approach to meeting European Union challenges and expectations (Program za reformirano kohezijsko politiko – lokalni pristop v odziv na izzive in pričakovanje Evropske unije); neodvisno poročilo, ki ga je na zahtevo Danute Hübner, komisarke za regionalni razvoj, pripravil Fabrizio Barca, april 2009

S pomočjo naštetih virov bo pripravljena analiza predlogov o tem, na kakšen način mora kohezijska politika odgovoriti na izziv uresničevanja ciljev lizbonske strategije in prihodnje strategije EU 2020.

2. Študije, ki jih je naročil Parlament

- Kohezijska politika po letu 2013, Evropski parlament, tematski sektor za strukturne in kohezijske politike, PE 408.970, februar 2009
- Analiza dodane vrednosti v kontekstu strukturnega financiranja EU, Evropski parlament, generalni direktorat za notranje politike, PE 419.107, junij 2009

Poročevalec bo opozoril na povečano vlogo regij pri gradnji Evrope v prihodnosti, pri tem pa podrobno analiziral povezana vprašanja v kontekstu globalizacije in gospodarske krize.

3. Poročila Komisije o napredku

- Četrto poročilo o gospodarski in socialni koheziji, KOM(2007/273)
- Peto poročilo o gospodarski in socialni koheziji – rastoče regije, rastoča Evropa, KOM(2008)371
- Šesto poročilo o gospodarski in socialni koheziji – ustvarjalne in inovativne regije, KOM(2009/295)

Komisija je v svojih poročilih predstavila vpliv kohezijskih politik na nacionalni in regionalni

ravni, pa tudi ključno vlogo nekaterih sektorjev pri gospodarski obnovi v okviru regionalnega razvoja.

4. Sporočila Komisije

- KOM(2009)617 – 20. letno poročilo o izvajanju strukturnih skladov (2008)
- KOM(2008)301 – Rezultati pogajanj glede strategij in programov kohezijske politike za programsko obdobje 2007–2013
- KOM(2009)647 – delovni dokument Komisije – Posvetovanje o prihodnji strategiji „EU 2020“

Zmanjševanje regionalnih razlik je bila glavna skrb EU, kot pogoj za povečanje konkurenčnosti in napredek na poti h gospodarstvu, temelječemu na znanju. Nacionalni strateški referenčni okviri so opredelili prednostne naloge in potrebe držav članic, ki imajo koristi od tovrstnih politik.

5. Predstavljeni bodo podatki Evropske investicijske banke, ki bodo prikazali, na katerih področjih so regije in države članice najemale posojila.
6. Skrbno bosta analizirani tudi mnenji Odbora regij in Evropskega ekonomsko-socialnega odbora.

V zadnjih fazah pred dokončanjem poročila bodo dodani podatki in analize o uporabi strukturnih skladov in Kohezijskega sklada v programskem obdobju 2007–2013 (ki jih bo objavila Komisija),

7. Poročilo o svetovni konkurenčnosti 2009–2010 (Svetovni gospodarski forum)

Poročilo o svetovni konkurenčnosti prispeva k boljšemu razumevanju dejavnikov, ki vplivajo na gospodarsko rast, in pojasnjuje, zakaj so nekatere države pri povečevanju prihodkov svojih državljanov in svojih priložnosti uspešnejše kot druge. Svetovno konkurenčnost opredeljuje kot skupek institucij, politik in dejavnikov, ki določajo raven produktivnosti neke države. Avtorji trdijo, da je svetovna konkurenčnost odvisna od dvanajstih dejavnikov, in te analizirajo za vsako državo.

Posebna pozornost je namenjena naslednjemu:

- Delovni dokument služb Komisije REGIJE 2020 – ocena prihodnjih izzivov za regije EU, SEC(2008)
- Prihodnost kohezijske politike v bogatejših regijah (Iain Begg) – zbirka krajših dokumentov o regionalnih raziskavah in kazalnikih, ki jih je pripravil generalni direktorat za regionalno politiko, marec 2009

Metodologija

Na podlagi podatkov in informacij, pridobljenih z analizo naštetih dokumentov, in ob upoštevanju dejstva, da Odbor za regionalni razvoj trenutno preučuje več poročil o koheziji, bo poročevalec analiziral naslednje:

- 1) razmerje med kohezijsko politiko, njeno vsebino in svetovno konkurenčnostjo EU;
- 2) potrebo po povečanju gospodarske konkurenčnosti in njenem ohranjanju z ustrezno infrastrukturo, ki bo imela podobne značilnosti po vseh regijah EU in bo tvorila steber svetovne konkurenčnosti.

Izhodiščna točka bo analiza prednostnih nalog, ki jih je dvanajst novih držav članic opredelilo v svojem nacionalnem strateškem referenčnem okviru, in glavnih področij, za katera so zahtevale financiranje iz strukturnih in Kohezijskega sklada ter posojila EIB. Upoštewane bodo tudi podrobnosti v zvezi z dejstvom, da sta globalizacija in gospodarska kriza regije vzhodne in južne Evrope najbolj prizadeli.

Poročevalec bo v želji, da bi odgovoril na te izzive in prispeval k strategiji EU 2020 ter povečanju svetovne gospodarske konkurenčnosti Unije, predstavil več predlogov o tem, kako bi kohezijska politika v prihodnje lahko prispevala k stalnemu gospodarskemu in družbenemu razvoju EU.

Ozadje

Razlike med regijami so eden največjih problemov, ki pestijo povečano EU v kontekstu globalizacije, podnebnih sprememb in upadanja števila prebivalcev. Kot je navedeno v dokumentu KOM (2009)647, naj bi Unija do leta 2020 vzpostavila novo trajnostno tržno družbo ter pametnejše in bolj zeleno gospodarstvo, v katerem bodo inovacije ustvarjale blaginjo na osnovi pametnejše uporabe virov, znanje pa bo gonilna sila.

Kontekst poročila sta naslednja dva dejavnika:

1. Evropska prihodnost bo odvisna od nepretrganega obstoja skupne in povezovalne osnove, ki bo zagotavljala razvoj z zmanjševanjem razlik med regijami in spodbujanjem ključnih prednostnih nalog. Te morajo biti **specifične** za vsako regijo, glede na to, da je razširjena EU različno razvita in da imajo posamezna območja različne potrebe. Kohezijska politika mora zagotoviti prožen okvir, prilagojen različnim izhodiščnim točkam ter regionalnim in nacionalnim posebnostim, s ciljem spodbuditi razvoj na dopolnjevalni osnovi, skupaj z najučinkovitejšo možno uporabo virov. Zagotoviti bo treba tudi ustrezno ravnotežje med politiko ustvarjalnosti in inovacij ter drugimi politikami.
2. Svetovno konkurenčnost EU je mogoče zagotoviti tako, da se opredelijo omejitve in predlagajo stvarne možnosti za razvoj, ki lahko Uniji omogočijo, da postane zgled na svetovnem odru.

Izhodiščni predlogi, o katerih je treba razmisliti

Poročevalec je v tem delovnem dokumentu načrtal okvir, ki ga predlaga za svoje poročilo.

Pri tem bodo ključnega pomena naslednji vidiki:

- predstavitev meril, uporabljenih na svetovni ravni za oceno gospodarske konkurenčnosti;
- predstavitev prednostnih nalog in osrednjih področij za vsako od dvanajstih novih držav članic, ki so zahtevale financiranje iz strukturnih skladov in Kohezijskega sklada ter posojila EIB;
- soodvisnost regionalnih in nacionalnih potreb na področju infrastrukturnega razvoja, s ciljem povečati gospodarsko konkurenčnost Evrope kot stebra svetovne konkurenčnosti;
- predlogi za nekatere elemente prihodnje kohezijske politike na evropski ravni v okviru strategije EU 2020.

Izhodiščna stališča poročevalca

Poročevalčevo mnenje je, da se je v programskem obdobju 2007–2013 prek prednostnih nalog, ki so jih opredelile države upravičenke kohezijske politike, pokazalo, da je infrastruktura po mnenju dvanajstih novih držav članic nujen pogoj za povečanje gospodarske konkurenčnosti. Področja, na katerih so zahtevale posojila EIB, so infrastruktura, okolje ter družbeni in gospodarski razvoj. Poročevalec tudi meni, da je potrebnih še več naložb v infrastrukturo, zlasti v sedanjih okoliščinah, ko je kriza regije teh držav članic najbolj prizadela, poleg tega, da so že tako najbolj izpostavljene globalizaciji. Razvoj v teh regijah bo mogoč samo, če bodo zgradile infrastrukturo, potrebno za dostop, ter socialne in izobraževalne zmogljivosti enakega standarda, kot jih uživajo preostali državljani Unije. Posebna pozornost bo namenjena sredstvom za zagotavljanje nepretrganega varstva okolja in trajnostnega razvoja.

Postopek

Odbor za regionalni razvoj bo delovni dokument obravnaval na seji 17. in 18. marca 2010.

Poročevalec poziva vse člane odbora, naj dejavno sodelujejo v razpravi o tem delovnem dokumentu in naj mu posredujejo svoje zamisli, mnenja in predloge.

Celotna analiza bo na voljo v osnutku poročila.